Čas bláznivě radostný

Původ materiálu
Alena a Jan Tkadlečkovi
Pořadí v lekci
62

Téma

Opravdová radost pramení ze zprávy, že Bůh chce být s námi. Kdo si to uvědomí, dovede se radovat i bláznivě bez ohledu na svoji důstojnost. Ta zpráva je jako vzácný poklad, který jsme objevili. Víme tak o základním zdroji radosti. Je dobré si to připomínat a oslavovat. Radost z Boží přítomnosti pak způsobuje vděčnost a štědrost k druhým.

Cíle

- Na scéně vytvořené z postav z příběhu ukázat, jakou radost králi Davidovi způsobila truhla smlouvy — znamení Boží blízkosti.
- Pomocí rekvizit a vyprávění příběhu s dětmi objevit vzácný poklad: zprávu, že Pán Bůh chce být s námi. A společně to oslavit.
- Hledáním vhodné charakteristiky postav příběhu přemýšlet o zdrojích jejich jednání a postojů.

Pro učitele

Poznámky k příběhu

- *aby přivezli Boží schránu* (v. 2) — byla už delší dobu v ústraní, je možné, že Davidův předchůdce Saul se o ni záměrně nestaral, a tak se do popředí místo „Panovníka Hospodina“ dostala lidská instituce krále. Více o putování truhly smlouvy v kapitolách 1 S 4–6.
- *při níž se vzývá jméno* (v. 2) — Bůh s truhlou smlouvy spojil vzývání svého jména, proto je s ní spojena posvátná úcta. Izraelci truhlu pravděpodobně chápali také jako záruku Boží přítomnosti a pomoci (zejména při putování pouští), vyprávění v 1 S 4,3–11 však ukazuje, že Bohem nelze ani pomocí tohoto předmětu manipulovat. Truhla smlouvy je daleko spíše znamením smlouvy a připomínkou, že Bůh chce být se svým lidem a být jeho Pánem.

- *vztáhl Uza ruku* (v. 6) — Není zcela jasné, v čem spočíval Uzův prohřešek, za nějž byl potrestán smrtí. Jeho jednání je charakterizováno jako neúcta. Snad chtěl usměrnit (manipulovat) cestu truhly podle svého přání a nerespektoval její nedotknutelnost.
- *poskakoval před Hospodinem* (v. 14) — David vyjadřuje svoji radost bez ohledu na svou královskou důstojnost. Obrat „před Hospodinem“ se v textu opakuje několikrát a připomíná, že pro tohoto krále je důležitější úcta před Bohem než před lidmi. Snižuje důstojnost krále, aby zvýšil slávu Boha. A právě tím si nakonec získá i respekt od lidí (v. 22).
- *Bezdětná Míkol* — oddíl končí ve v. 23 ortelem nad Saulovým rodem, který se nedovede „ponížit před Bohem“. Bez širší souvislosti však dětem vyzní jako příliš krutý trest za nechápavost královny. Doporučujeme oddíl ukončit veršem 22.

Úskalí

- Dětem může činit potíže rozlišit, že truhla smlouvy je *znamením* Boží přítomnosti, nikoli magickým předmětem, který *zaručuje* Boží přítomnost. Rozdíl můžete přiblížit na příkladu Bible — knihy, k níž chováme úctu, protože skrze ni k nám Bůh promlouvá, ale pouhý fakt, že ji máme doma, nic zvláštního neznamená.
- Postavu *Uzy* a jeho jednání je ze stejného důvodu obtížné interpretovat. Ve zpracování pro předškolní a mladší děti ji proto do vyprávění nezařazujeme. Se staršími lze v rozhovoru vyjít z poznámek k textu (viz výše).
- První část oddílu je plná vlastních jmen, nezatěžujte jimi děti při vyprávění. Soustřeďte se na jednání *hlavních postav*, zdůrazněte vybrané téma: Davidova (a naše) *radost*.

Odkazy

Starý zákon: překlad s výkladem. Sv.5, Knihy Samuelovy; První Paralipomenon. Praha : Kalich, 1977.

Rejchrt, Luděk: *Zpívejte s námi. Vyprávění a písničky z knihy knih.* Praha: 1991; str. 45–46.

Steiger, Ivan: *Bible v kresbách.* Praha: Kalich, 1990; str. 51.

Pro děti

Pro předškolní děti

Scéna s postavičkami nebo obrázkem

Předem si v místnosti připravte scénu z postaviček (var. použijte obrázek uvedený v Pomůckách). Po příchodu děti sledují scénu a učitel vypráví.

Dobře si prohlédněte postavy (obrázek) před vámi. To, co se tam děje, by se mohlo jmenovat „Bláznivá radost před Hospodinem“. O každé postavičce vám teď něco povím: kdo je to, jaký je, ale hlavně: jestli, proč a jak se raduje.

Tady uprostřed je David. Je to král. Pán nad velkou zemí. Ale dnes se chová jako blázen, bláznivě se raduje. A víte proč? Našel poklad, něco úžasného, vzácného, mnohem důležitějšího, než je jeho trůn a palác. A tak teď tančí, zpívá a poskakuje.

Tady je Hana. Pomáhá na královské zahradě. Teď se ale s obdivem dívá na krále Davida. Ještě nikdy jej neviděla takhle tančit a jásat. Dnes jako by zapomněl na celý svět a jen překypuje radostí. Je to velká vzácnost, ta truhla, nad kterou tak výská. A Hana se jde radovat s ním.

Tady je Míkol. Královna, manželka krále Davida. Nepřipojila se k ostatním, netančí a neraduje se. Ne, ona se mračí a škaredí. Nelíbí se jí, že David tak poskakuje. Zdá se jí to nedůstojné a trapné. Vždyť je to král a dělá ze sebe šaška, blázna. Takhle se ponižovat!

Zkusíme teď zjistit, z čeho má vlastně ten král David takovou radost. *Učitel vezme postavu Davida do ruky a mluví s ní i za ni.*

„Proč a z čeho se tak raduješ?“ — „Z té truhly přece. Byla zapomenutá, daleko odtud, ale teď jsem ji přivezl do svého domu. Je to ta nejvzácnější věc, připomíná mě i všem lidem, že Pán Bůh chce být s námi a nám nablízku.“

„Nevadí ti, že vypadáš trochu bláznivě?“ — „Ale vždyť na mě nezáleží, nejde o mou důležitost, tady jde o truhlu, převzácný poklad od Hospodina. To před Hospodinem se tak raduju, na něm mi záleží.“

„Co budeš dělat dál?“ — „Mám takovou radost, že bych hned složil nějakou píseň. Chci, aby to pochopili i ostatní, aby se i oni radovali. Uspořádám velikou slavnost a každý ode mě dostane datlový a hrozinkový koláč!“

Učitel vrátí Davida na místo. Tak teď už víme o bláznivé radosti krále Davida. A představte si, že my se teď můžeme radovat s ním! My totiž, podobně jako král David, také věříme, že s námi chce být Bůh. To je přece úžasná věc! A tak můžeme i my uspořádat podobnou hostinu. A postava Davida před truhlou nám bude připomínat, proč a co slavíme. Kolem nanosíme talířky a… *(Dle fantazie a možností pokračuje příprava hostiny, pozvání dospělých,*

obdarovávání, zpěv a tanec kolem stolu a „dát se do nevázaných her“…)

Pomůcky: postavičky či obrázek ze scény, potřeby k hostině a hrám.

Pro mladší děti

Záhada truhly

Připravte si pěknou, zdobenou truhličku (např. na šperky, ale můžete samozřejmě použít i velkou truhlu). Položte ji na stůl a přikryjte šátkem tak, aby nebylo znát, co je pod ním.

1. Co je to?

Dnes spolu budeme luštit jednu záhadu. Leží tady před námi na stole. Je to něco velmi vzácného a důležitého pro život. Co myslíte, že to je? Jen tak to asi neuhádnete, ale můžete mi dávat pátrací otázky. *Děti kladou učiteli otázky na ANO/NE, např. Je to živé? Je to k jídlu? atd., dokud neuhodnou.* Ano, je to truhla. *Sundat šátek.* Můžete si ji prohlédnout, ale zatím ji nebudeme otevírat.

2. Co to může způsobit?

Samotná truhla nebývá tak důležitá, důležité bývá to, co je uvnitř. Co by v ní mohlo být? Poklad? Zlato? Šperky? Dopisy? Tajná zpráva? Co by to způsobilo, kdybyste našli takovou truhlu se zlatem? Nebo s tajnou zprávou? Měli byste radost? Nebo možná i strach? Napovím vám, co uměla způsobit jedna truhla, o které vám budu za chvíli vyprávět. *Učitel klade k truhle předměty, které mohou vyjádřit radost: rytmické nástroje, flétna, veselá maska, nafukovací balónek, písnička, dárek s mašlí…* Tím vším můžeme dát najevo, že máme radost. A ta truhla uměla způsobit obrovskou radost. Takovou radost, že člověk má chuť skákat až do stropu a všechny objímat, křičet hurá a zpívat. Pojďte si zazpívat nějakou takhle veselou písničku… *(Např. „Oslavujte Hospodina“, použít nástroje.)*

3. Co to způsobilo Davidovi?

Král, který se jmenoval David, jednoho dne získal převzácnou truhlu, která už byla málem ztracená. Byla to truhla smlouvy. Připomínala lidem, že Pán Bůh je má rád, že o ně stojí a že jim chce pomáhat. Uvnitř truhly byly desky s Desaterem. Na nich je napsáno, jak mají lidé

žít, aby byli šťastní. A král David se rozhodl přenést truhlu smlouvy do hlavního města, aby všem připomínala to hlavní — že Pán Bůh chce být s námi. To je vzácnější než jakýkoli poklad. David z toho měl takovou radost, že poskakoval jako malý kluk, bláznivě tančil a povykoval. Byl to opravdu hlučný a veselý průvod, když nesli truhlu do města. Trubači troubili plnou silou na trubky a před truhlou poskakoval rozdováděný král. Král, který většinou musí být důstojný a zachovávat si vážnost. A teď se samou radostí choval jako blázen. Však mu to taky jeho žena vyčítala: Kdo si tě teď bude vážit jako krále? Ani já už si tě neváží m. Ale David jí řekl: Radoval jsem se kvůli tomu, že Pán Bůh nás má rád — a to je pak jedno, jestli jsem král nebo sluha. Dnes je prostě čas se veselit. A šel, a sám rozdával lidem dobroty: každý od něj dostal jeden sváteční koláč s datlemi a jeden hrozinkový, a k tomu ještě bochánek chleba.

4. Co to může způsobit nám?

Možná si říkáte: škoda, že nemáme takovou truhlu taky tady u nás! Takovou truhlu opravdu nemáme, ale máme to, čím byla ta truhla tak vzácná. Desatero. Připomínku, že Pán Bůh chce být s námi. Víme, jak žít, abychom byli šťastní. A víme, že Bůh nám v tom chce pomáhat. David ten poklad objevil i pro nás. Takže se s ním můžeme radovat úplně stejně jako on — klidně jako blázni. Protože tahle zpráva stojí za to. Ať se nám daří dobře nebo hůř, ať jsme zdraví nebo nemocní, ať nás čeká cokoli, už nikdy se nemusíme bát a spoléhat jen sami na sebe. Pán Bůh chce být s námi. A tahle zpráva rozhodně stojí za to, abychom to občas pořádně oslavili!

Může následovat hostina a oslava dle fantazie učitele.

Pomůcky: truhla, šátek, předměty k bodu 2, písnička.

Pro starší děti

Tvůrčí práce s textem

Stáhněte si z adresy http://goo.gl/z96l1s tabulku, vytiskněte, rozstříhejte ji a smíchejte. Společně s dětmi přečtěte biblický příběh. Z hromádky rozstříhaných lístků děti skládají tabulku, s pomocí bible argumentují, jaká charakteristika patří k jednotlivým postavám. (Var.: Děti si rozdělí postavy a hledají charakteristiky „své“ postavy a nakonec ji představí ostatním.) Nad sestavenou tabulkou můžete rozvinout rozhovor o postavách: která je komu blízká, sympatická, nesympatická, nepochopitelná, inspirující. Na závěr soustřeďte rozhovor na postavu Davida a jeho zdroj radosti.

Přesah

Náměty k aktivitám

- *Barevná slavnost na ukončení školního roku.* Můžete uspořádat slavnost s hostinou, kterou děti spolupřipraví. V barvách církevního roku můžete vyzdobit místnost, vyrobit si barevné roucho. Můžete péci koláčky či bochánky a rozdávat je dospělým. Můžete vymyslet tanec k oslavné písni atd.
- *Bohoslužby s večeří Páně.* Téma přímo vybízí ke společnému slavení večeře Páně s dětmi, tentokrát se zvláštním důrazem na radost z Boží přítomnosti a na vděčnost za celoroční setkávání.

Liturgie

Písně

Svítá: 65 — *Žalm 150*

Evangelický zpěvník: 610 — *Kéž bychom to uměli*

Haleluja Amen: 1 — *Oslavujte Hospodina*; 59 — *Písnička o královně Míkol*

Biblický text k zapamatování

Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné. (1 Pa 16,34)

Modlitba

Pane Bože, máme radost z toho, že o nás víš a že my víme o tobě. Radujeme se, že chceš být s námi. Odpusť nám, že se někdy stydíme dát to před druhými najevo. A prosíme tě za ty, kteří nemají z čeho se radovat a cítí se sami. Amen.

Cílová skupina
Školní
Předškolní
Katechetické cykly
Církevní rok
Biblický odkaz (kat)
2 Samuelova 6,1–20
Žalmy 132
Žalmy 149,2–3
Žalmy 149,5–6